

บันทึกการเล่าเรื่อง



กลุ่ม ชุมชนคนวิชาการ

เรื่อง การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ

และการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

วันจันทร์ที่ 7 พฤศจิกายน 2556

ณ ห้องประชุมบัวชมพู ชั้น 2 อาคารเรียนปัญญา คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
นายณฤศร มังกรศิลา	<p>จากที่ได้รับฟังผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) นั้น</p> <p>กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HEd) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของ คุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต่อใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ การเปิดโอกาสให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้ บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้</p> <p>หลักการสำคัญของ TQF</p> <ol style="list-style-type: none">1. เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษาตาม ที่กำหนดใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การ ปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม2. มุ่งเน้นที่ Learning Outcomes ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต3. มุ่งประมวผลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน4. เป็นเครื่องมือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง/มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคม	<p>การประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) สามารถสรุปได้ดังนี้</p> <p>กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HEd) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ</p> <p>มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของคุณวุฒิประเทศไทยมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม2. ด้านความรู้3. ด้านทักษะทางปัญญา4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ <p>อาจจะมีมากกว่า 5 ด้านก็ได้</p> <p>การใช้เทคนิคการสอน สามารถนำมาใช้ได้ตามความเหมาะสมตามบริบทในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ในสายการสอนทางด้านงานคหกรรมศาสตร์ จะต้องใช้หลักการสอนแบบ OAE ที่นิยมใช้ในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติ และรูปแบบการสอนอื่นๆ เช่น การสอนการสอบแบบ Stem, การสอนแบบ Stad, การสอนแบบ Storyline, การสอนแบบ Station teaching, การสอนแบบ Sts เป็นต้น</p> <p>การใช้สื่อในการเรียนการสอน สามารถใช้สื่อที่หลากหลายได้เช่นกัน โดยส่วนใหญ่ จะใช้วีดีโอคลิป (VDO Clip) เป็นหลัก เนื่องจากกระตุ้นความสนใจได้ดี ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับขั้นตอนและหลักการเลือกสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอนด้วย</p>

และสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่คาดว่าจะพึงมี

5. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันใด ๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้ในสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งใน และต่างประเทศ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายโดยมั่นใจถึงคุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจเป็นที่พึงพอใจของนายจ้าง

6. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning)

ของคุณวุฒิประเทศไทยมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morals)
2. ด้านความรู้ (Knowledge)
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information Technology Skills) ในบางสาขาวิชาอาจกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้มีมากกว่า 5 ด้านก็ได้

เช่น บางสาขาวิชา เน้นทักษะของการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ก็จะเพิ่มมาตรฐานผลเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skills) หรือบางสาขาวิชาที่ต้องการใช้บัณฑิตของสาขาวิชามีมาตรฐานผลการเรียนรู้มากกว่า หรือพิเศษกว่าบัณฑิตในสาขาวิชาอื่นก็สามารถกำหนดเพิ่มเติมได้

การใช้เทคนิคการสอน สามารถนำมาใช้ได้ตามความเหมาะสมตามบริบทในสถาบันอุดมศึกษา เช่น ในสายการสอนทางด้านงานคหกรรมศาสตร์ จะต้องใช้หลักการสอนแบบ OAE (Objective, Activity, Evaluation) โดยเน้นที่กิจกรรม (Activity) โดยให้เกิดทักษะการปฏิบัติให้ได้มากที่สุด โดยมีขั้นตอนการฝึกให้คิด ทำให้รู้ ดูให้เป็น ในบางครั้งอาจจะให้นักศึกษาทำการจับคู่เพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน และวิจารณ์ผลงานของนักศึกษาที่เป็นคู่ของตนเอง ทั้งนี้ ยังมีเทคนิคการสอนอื่นๆ ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้มากมาย เช่น การสอบแบบ Stem, การสอนแบบ Stad, การสอนแบบ Storyline, การสอนแบบ Station teaching, การสอนแบบ Sts เป็นต้น

การใช้สื่อในการเรียนการสอน สามารถใช้สื่อที่ หลากหลายได้เช่นกัน โดยส่วนใหญ่ จะใช้วิดีโอคลิป (VDO Clip) เป็นหลัก เนื่องจากกระตุ้นความสนใจได้ดี และทำให้เกิด ความคิดตามกรอบที่ผู้สอนสามารถนำเสนอให้นักศึกษาได้ฝึก คิด ฝึกปฏิบัติ รวมถึงสามารถสร้างสรรค์งานทางด้านคหกรรม ศาสตร์ เพื่อต่อยอดได้

หลักการเลือกสื่อการสอน

การเลือกสื่อการสอน เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด จำเป็นต้องมีจุดประสงค์ ในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม ซึ่งหลักการเลือก สื่อการสอนมี ดังนี้

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและ จุดมุ่งหมายที่จะสอน
2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจ เนื้อหาวิชานั้นได้ดี เป็นลำดับขั้นตอน
3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และ ประสบการณ์ของผู้เรียน
4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อน ยุ่งยากจนเกินไป
5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจน และเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้ม กับเวลา และการลงทุน

ขั้นตอนการใช้สื่อการสอน

การใช้สื่อการสอนนั้นอาจจะใช้เฉพาะขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง ของการสอน หรือจะใช้ทุกขั้นตอนก็ได้ ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิด ความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะเรียนนั้น สื่อที่ใช้ในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่ แสดงเนื้อหากว้างๆ หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในครั้ง ก่อน ยังมีสื่อที่เน้นเนื้อหาเจาะลึกอย่างแท้จริง และควร เป็นสื่อที่ง่ายต่อการนำเสนอในระยะเวลาอันสั้น เช่น วิโอ ดี คลิป ภาพ บัตรคำ เป็นต้น

2. ขั้นตอนการสอนหรือประกอบกิจกรรมการ เรียน เป็นขั้นที่จะให้ความรู้ เนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อสนอง วัตถุประสงค์ที่ตั้ง ไว้ ผู้สอนควรเลือกสื่อให้ตรงกับเนื้อหา และ วิธีการสอน ต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การใช้สื่อในขั้นนี้ จะต้องเป็น สื่อที่เสนอความรู้อย่างละเอียดถูกต้องและชัดเจนแก่ผู้เรียน

เช่น สไลด์ แผนภูมิ วิดีทัศน์ เป็นต้น

3. **ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ** เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงแก่ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองนำความรู้ที่เรียนมาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในชั้น ฝึกหัด โดยการลงมือ ฝึกปฏิบัติเอง สื่อในชั้นนี้จึงเป็นสื่อที่เป็นประเด็นปัญหาให้ผู้เรียนได้ ขบคิด โดยผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อเองมากที่สุด เช่น ภาพ บัตรปัญหา สมุดแบบฝึกหัด เป็นต้น

4. **ขั้นสรุปบทเรียน** เป็นการย้ำเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ ที่ถูกต้อง และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ขั้นสรุปควรใช้เวลาเพียงสั้นๆ สื่อที่สรุปจึงควร ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญทั้งหมด เช่น แผนภูมิ แผ่นโปสเตอร์ เป็นต้น

5. **ขั้นประเมินผู้เรียน** เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนไปถูกต้องมากน้อยเพียงใด และบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ สื่อในชั้นการประเมินนี้มักจะเป็นคำถามจากเนื้อหาบทเรียนโดยอาจมีภาพประกอบ ด้วยก็ได้

ความหมายของการวัดผล การทดสอบ และการประเมินผล

การวัดผลการ (Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ หรือจำนวนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งเป็นมาตรวัด ผลจากการวัดจะออกมาเป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลโดยให้ความหมายเป็นระดับที่ชัดเจน เช่น มากที่สุด – น้อยที่สุด

จุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษา

1. **วัดผลเพื่อและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน** หมายถึง การวัดผลเพื่อดูว่านักเรียนบกพร่องหรือไม่เข้าใจในเรื่องใดอย่างไร แล้วครูพยายามอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของนักเรียน

2. **วัดผลเพื่อวินิจฉัย** หมายถึง การวัดผลเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหาว่า ยังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ

3. **วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง** หมายถึง การวัดผลเพื่อจัดอันดับความสามารถของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันว่าใครเก่งกว่า ใครควรได้อันที่ 1 2 3

4. **วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน** หมายถึง การวัดผลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนเอง เช่น การทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนแล้วนำผลมาเปรียบเทียบกัน

<p>5. วัดผลเพื่อพยากรณ์ หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ในอนาคต</p> <p>6. วัดผลเพื่อประเมินผล หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร</p> <p>หลักการวัดผลการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน คือ การวัดผลจะเป็นสิ่งตรวจสอบผลจากการสอนของครูว่า นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายการสอนมากน้อยเพียงใด 2. เลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีและเหมาะสม การวัดผลครูต้องพยายามเลือกใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ ใช้เครื่องมือวัดหลาย ๆ อย่าง เพื่อช่วยให้การวัดถูกต้องสมบูรณ์ 3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด เมื่อจะใช้เครื่องมือชนิดใด ต้องระวังความบกพร่องของเครื่องมือหรือวิธีการวัดของครู 4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง เช่น คะแนนที่เกิดจากการสอนครูต้องแปลผลให้ถูกต้องสมเหตุสมผลและมีความยุติธรรม 5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า จุดประสงค์สำคัญของการวัดก็คือ เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน ต้องพยายามค้นหาผู้เรียนแต่ละคนว่า เด่น-ด้อยในเรื่องใด และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขแต่ละคนให้ดีขึ้น 	
--	--